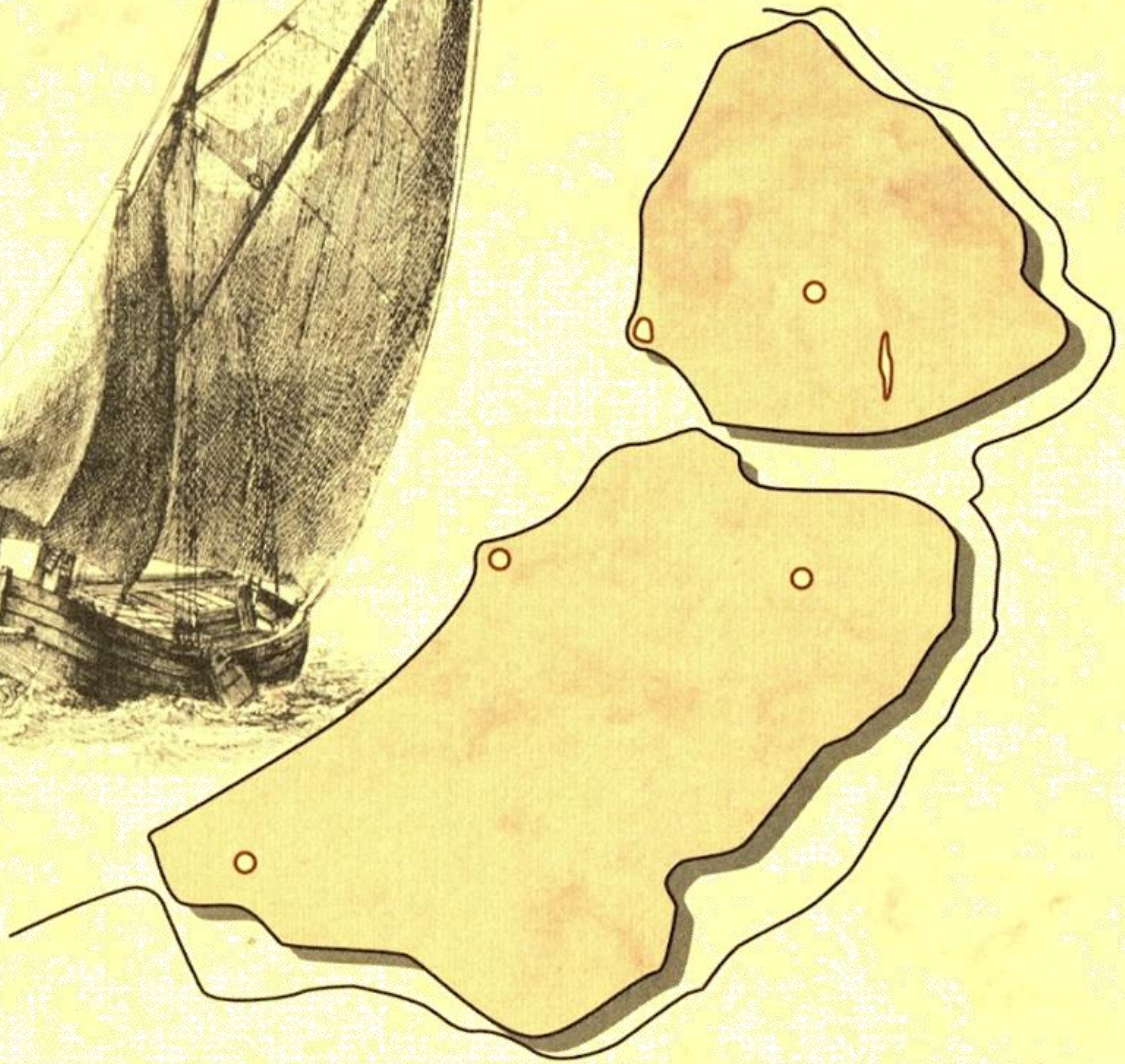
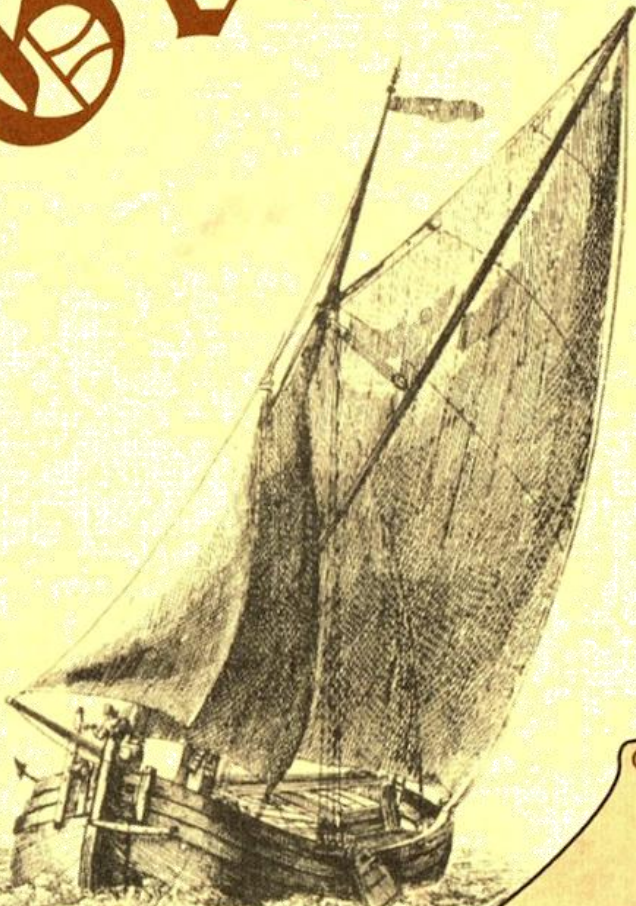

Genealogica

afdeling Flevoland

Nederlandse Genealogische Vereniging

42^e jaargang

Nr. 2

Mei 2026

Agenda

Overzicht Lezingen

In Batavialand op zaterdagmiddag van 14.00 – 16.30 uur in de Ontginningszaal.

DATUM	ONDERWERP	SPREKER
06-06-2026	Van het zaad van Karbaat naar de onbekende soldaat	Robert Philipppo
19-09-2026	Stolpersteine	An Huizing
17-10-2026	DNA en Familieonderzoek	Annemieke van der Vegt
14-11-2026	Onderzoek in het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR)	Otto Kuipers

Excursies.

- 11 juni 2026 Excursie naar de Koninklijke Bibliotheek in den Haag.
 10 september 2026 Gevangenis­museum Veenhuizen. Nadere info volgt via aparte nieuwsbrief.

Inhoudsopgave

AGENDA	2
INHOUDSOPGAVE.....	2
6 JUNI ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN DE AFDELING FLEVOLAND.	3
VOOROUDESPREKUREN.....	4
KOMENDE LEZINGEN IN 2026	5
7 APRIL J.L. REÛNIE VOOR NIEUWE LEDEN VAN 2024 EN 2025.	8
HERBERG DE SPAANSCH VLOOT IN 'S-GRAVENZANDE – DEEL 3	9
NOTULEN VORIGE ALGEMENE LEDEN VERGADERING VAN 25 MAART 2025	17
JAARVERSLAG 2025	19
FINANCIEEL VERSLAG 2025	23
VERSLAG VAN DE LEZING VAN 21 MAART 2026 DOOR REGINA PHILIP.....	24
UITGESTELDE NIEUWJAARSBIIJENKOMST 28-02-2026	26
NIEUW GEMEENTEWAPEN VOOR DE GEMEENTE URK	27
BESTUUR	29
REDACTIE.....	29
VRIJWILLIGERS T.B.V. VOOROUDESPREKUREN	29

6 juni Algemene Ledenvergadering van de afdeling Flevoland.

In de Genealogica van februari j.l. is aangegeven dat de Algemene Ledenvergadering van de afdeling Flevoland op 2 mei zou worden gehouden. Door omstandigheden kon dit op 2 mei niet doorgaan.

De Algemene Ledenvergadering zal nu worden gehouden op 6 juni a.s. voor de lezing van Robert Philippo.

De vergadering begint om 13.30 uur . De zaal gaat open om 13.00 uur.

De agenda ziet er als volgt uit:

1. Opening door de voorzitter.
2. Vaststellen van de agenda.
3. Vaststellen van de notulen van de vorige vergadering.
4. Vaststellen van het jaarverslag 2025.
5. Vaststellen van het financieel verslag 2025.
6. Benoeming van Arjan Meijer tot lid van het bestuur als coördinator Cursussen en workshops. Arjan heeft zich in april 2025 aangemeld als bestuurslid en fungeert sindsdien tot volle tevredenheid in bovengenoemde functie als aspirant-bestuurslid. Het bestuur adviseert Arjan te benoemen als bestuurslid voor een termijn van 3 jaar..
7. Herbenoeming budgethouder Maurice Kruijk en algemeen lid en notuliste Lidy Kutschruijter. De termijn van deze bestuursleden is verlopen in 2026 en beiden hebben zich opnieuw beschikbaar gesteld voor hun functies. Het bestuur adviseert beiden te benoemen voor een nieuwe termijn van 3 jaar.
8. Herbenoemen van Piet Peeters als 1-ste afgevaardigde en Adriaan van den Berg als 2-de afgevaardigde voor de Algemene Vergadering van het Hoofdbestuur.
9. Rondvraag.
10. Sluiting door de voorzitter.

De notulen van de vorige vergadering, het jaarverslag 2025 en het financieel verslag 2025 vindt u verderop in deze uitgave.

Voorouderspreekuren	
Almere	Almere Centrum, De Nieuwe Bibliotheek In Het Nieuwe Leerplein op de 2-de verdieping 1e zaterdag van de maand , van 11 tot 15 uur
Lelystad	In Lelystad tot nader bericht geen voorouderspreekuur
Dronten	Dronten, FlevoMeer Bibliotheek In de ONEVEN maanden 1 ^e zaterdag van de maand van 10 tot 12 uur
Swifterbant	Swifterbant, FlevoMeer Bibliotheek In de EVEN maanden 1 ^e zaterdag van de maand van 10 tot 12 uur
Emmeloord	Emmeloord, FlevoMeer Bibliotheek 2 ^e zaterdag van de maand, van 10 tot 12 uur
Zeewolde	Zeewolde, FlevoMeer Bibliotheek 2 ^e zaterdag van de maand, van 11 tot 13 uur
Kampen	Kampen, Stadskazerne. (i.s.m. Historische Vereniging Jan van Arkel) 1 ^e zaterdag van de maand van 10 tot 13 uur

Komende lezingen in 2026

6 juni Lezing door Robert Philippo. Van het zaad van Karbaat naar de onbekende soldaat.

In deze lezing combineert Robert Philippo Genealogie met Genetica en Geschiedenis, de drie G's, een brede benadering die veel blijkt te kunnen opleveren. Hij is als genealoog niet alleen bezig met onderzoek voor hemzelf, maar helpt ook buitenlanders met Hollandse voorouders. Ook is hij actief op het DNA-vlak en heeft hij een speciale belangstelling voor migraties in de periode 1500-1800. Bezig zijn met de drie G's helpt hem om betere resultaten te bereiken. Op het onderwerp kwam hij door het vinden van de geboorte van Abraham Philippo in 1801, als zoon van de ongehuwde Neeltje Philippo. Wie zou de vader van Abraham zijn? Abraham Philippo trouwt in 1823 als zoon van Neeltje met Zusanna van Vliet. Bijzonder is dat Abraham de geboorte van hun zeven kinderen steeds aangeeft onder de naam van Abraham Hooft. En in de marge van de geboorteaktes is een besluit van de rechtbank van Haarlem genoemd van 21-3-1849 dat hij zich foutief Hooft noemde en dat zijn ware naam was Philippo. Dat dit triggert tot het doen van onderzoek is duidelijk! In het eerste huwelijk van hun op 7-4-1847 wordt zoon Jeremias Hooft genoemd. Daarin wordt in de marge opgemerkt dat vader en zoon Philippo heten. Dat heeft geleid tot de uitspraak van de rechtbank en in de latere huwelijken van kinderen wordt dit punt niet meer genoemd: dus heten gewoon Philippo. Hij hoopte dat DNA-onderzoek zou kunnen helpen en hij kreeg twee mannelijke nakomelingen zover dat ze een Y-chromosomenonderzoek doen. Het Y-DNA, dat alleen mannen hebben, blijft hetzelfde over vele eeuwen. Er is nauwelijks sprake van veranderingen. De twee mannelijke nakomelingen hadden dan ook een genetische afstand van 0. Interessant was dat ook een andere man een afstand van 0 had. Daarna liet hij autosomaal onderzoek doen. Dat onderzoek kan verwantschappen aangeven, zowel mannelijk als vrouwelijk, wat terug kan gaan tot ca 200 jaar. De twee Philippo's bleken een kleine relatie te hebben met de kinderen van de "zaadarts" Karbaat, bij wie in het kader van een rechterlijke procedure DNA was afgenomen.

19 september Lezing door An Huizing met als thema .

Stolpersteine, sinds 1992 gemaakt door de kunstenaar Gunter Demnig ([link](#)), zijn messing steentjes, waarmee we de slachtoffers van het nationaalsocialisme rond en tijdens de Tweede Wereldoorlog herdenken. De messing Stolpersteine worden daarvoor in de stoep geplaatst voor de laatste (vrij gekozen) woning van de slachtoffers. Op elk messing steentje staat de naam van één slachtoffer. Daaronder staan het geboortjaar, plaats en datum van arrestatie door of namens het regime (wanneer van toepassing). En als laatste de plaats en datum waar het slachtoffer werd vermoord of is overleden.

Stolpersteine zijn gedenksteden en nadrukkelijk geen grafstenen. Ze helpen ons om na te denken over het lot van slachtoffers rond en tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ze brengen hen opnieuw bijeen, als nagedachtenis aan de gezinnen die plotseling uit elkaar werden gerukt onder het nationaalsocialisme.

Er zijn Stolpersteine in minstens 1.200 plaatsen in Duitsland, Oostenrijk, België, Kroatië, Tsjechië, Finland, Frankrijk, Griekenland, Italië, Hongarije, Litouwen, Luxemburg, Moldavië, Nederland, Noorwegen, Polen, Roemenië, Rusland, Slowakije, Slovenië, Spanje, Zwitserland en Oekraïne.

17 oktober Lezing door Annemieke van der Vegt over DNA en Familie onderzoek.

Wie waren mijn voorouders en waar kwamen zij vandaan? Die vragen zijn dankzij DNA-testen steeds makkelijker te beantwoorden. Maar hoe werkt dat, welke mogelijkheden zijn er en wat kan ik er eigenlijk mee? Die vragen hoopt Annemieke van der Vegt te beantwoorden tijdens haar lezing. In 2014 was haar vader de eerste die ze vroeg om een DNA test te doen in haar familie. Toen de uitslag binnenkwam werd bevestigd dat zij een West-Afrikaanse voorvader heeft. Tijdens haar uitgebreide onderzoek "Hoe heette Christiaan?" werd ook DNA ingezet, vele nazaten lieten zich testen. Hierdoor kreeg Annemieke steeds meer mogelijkheden voor onderzoek. Ze vond koekoekskinderen, buitenechtelijke kinderen en onbekende nazaten. Aan Annemieke is in 2022 de Nederlandse Prijs voor Genealogie toegekend voor dit onderzoek dat u kunt lezen op haar uitgebreide blog www.hoeheettechristiaan.nl. Met deze opgedane kennis is ze lid van het zoekteam van familiedetective Els Leijds geworden en heeft ze in 2021 haar onderzoeksbureau DNA Hulp opgericht. Samen met haar cliënten gaat ze op zoek naar onbekende voorouders, gebruik makend van DNA. Op zoek naar ouders, grootouders, over grootouders die met traditioneel onderzoek niet gevonden kunnen worden. In de serie "Ons Koloniale verleden in 50 voorwerpen" van de Volkskrant schreef Annemieke het artikel "Hoe de code van het leven het koloniale verleden dichtbij brengt".

<https://www.volkskrant.nl/kijkverder/2022/ons-koloniale-verleden/dna-test~v546172/>

Tijdens de lezing vertelt Annemieke over de verschillende soorten DNA tests en wat er door zichtbaar wordt. Ze zal dieper ingaan over de mogelijkheden van de autosomale testen die gebruikt worden bij zoektochten naar onbekende voorouders. Ze gebruikt hiervoor voorbeelden uit haar eigen familiegeschiedenis. Aan het eind van de lezing is er de mogelijkheid tot het stellen van vragen.

14 november Lezing door Otto Kuipers Onderzoek in het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR).

Het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR) was in de eerste weken van 2025 dagelijks in het nieuws. De geplande online plaatsing van het grootste oorlogsarchief van Nederland ging op het laatste moment niet door. In zijn presentatie zal Otto Kuipers uitleg geven over het archief en aan de hand van voorbeelden vertellen over de rijkdom ervan. Daarnaast zal hij ingaan op de huidige staat van toegankelijkheid van het archief en welke rol Tresoar hier vanaf begin volgend jaar in zal spelen. Otto Kuipers (Elsloo, 1959) is sinds 1979 verbonden aan het Ryksargyf, c.q. Tresoar.

Naast zijn jarenlange werkzaamheden op en ten behoeve van de studiezaal heeft hij zich in de afgelopen decennia gespecialiseerd in de Tweede Wereldoorlog. Hij maakt archieven en collecties uit en over die periode toegankelijk, werkt mee aan tentoonstellingen over de bezettingstijd en beantwoordt vragen die Tresoar over de oorlog krijgt. In zijn vrije tijd doet hij onderzoek naar motorrijden in de jaren 1940-'45.

Al deze lezingen zijn ook vrij toegankelijk voor niet-leden. Deze lezingen worden gehouden in Museum Batavialand aan de Oostvaardersdijk in Lelystad en beginnen om 14.00 uur. De zaal gaat open om 13.30 uur. Parkeren is mogelijk op parkeerterrein P1 van Outletcentrum Batavia-Stad.

7 april j.l. Reünie voor nieuwe leden van 2024 en 2025.

Op 7 april j.l. is een reünie georganiseerd voor de leden die eind 2024 en in 2025 lid zijn geworden van de NGV en de cursus Stamboomonderzoek voor beginners hebben gevolgd. 15 personen hebben zich voor deze bijeenkomst aangemeld.

Er was een uitdagend programma opgezet. De deelnemers kregen allen de gelegenheid om te vertellen hoe hun eigen onderzoek was verlopen en tegen welke problemen ze waren aangelopen. Dit was zeer interessant en leerzaam.

Ook was een mini workshop gepland, nl nieuwe bronnen ontdekken. Een paar websites die nog niet eerder waren genoemd, t.w. www.voorouders.eu, de website van Regina Philip met heel veel info over zoeken naar Joodse voorouders en www.johnooms.nl, de website die elke dag het nieuws van vroeger publiceert en veel informatie geeft over genealogie.

Na de pauze was het tijd voor een tweetal genealogische puzzels, die Arjan had voorbereid. Met een aantal gegeven feiten moesten de deelnemers bij puzzel 1 een viertal vragen beantwoorden en een paar documenten opzoeken. Puzzel 2 was wat moeilijker en leidde via de zoon naar Indonesië. Wat geleerd werd van de puzzels was dat je "out of the box" moet denken en ook moet zoeken via niet direct voor de hand liggende websites. Kortom de avond was als heel leerzaam en nuttig ervaren.

Wij zullen ons best doen om hiervan een jaarlijks terugkomend event van te maken.

Deelnemers Reünie 7 april 2026 Cursus Stamboomonderzoek voor beginners

Piet Peeters, secretaris

Herberg De Spaansche Vloot in 's-Gravenzande – deel 3

Jacob Lourisse van der Craen – vervolg van Genealogica nr. 1 februari 2026

Wij vervolgens ons verhaal met herbergier Jacob Lourisse van der Craen. Op 27 september 1685 kocht Jacob Lourisse van der Craen van zijn buurman Cornelis Anssumse van Dijk, bakker in de Swan, een stuk grond met de lengte van tweeëndertig voet en een breedte van twintig voet, gelegen tussen de woningen van de koper en de verkoper en de Swan. Dit perceel was al door de koper bebouwd met stallen. Daarnaast werd overeengekomen dat er een pad van tien voet breed vanaf de onlangs nieuw gebouwde stal westwaarts naar de achterweg zou lopen. De grond van dit pad bleef eigendom van de verkoper. Bovendien werd er afgesproken dat de koper en de toekomstige bewoners van zijn woning ("alsmede die gene die naer hem in sijn huijsinge sal comen te wonen"), verplicht waren het brood dat in hun huishouding zou worden geconsumeerd, bij de verkoper aan te schaffen, mits het brood van goede kwaliteit zou zijn. Jacob Lourisse betaalde het volledige bedrag van 315 carolus gulden contant.

Op dit verworven terrein had Joris Jorisz Bieslandt, meester timmerman te 's-Gravenzande, in opdracht van Van der Craen een tweede paardenstal gebouwd. Op oudejaarsdag 1685 rekenden zij met elkaar af. De totale kosten bedroegen 400 gulden voor hout, materialen en arbeidsloon. Van der Craen gaf hiervoor een schuldbekentenis af, die door Bieslandt werd overgedragen aan Lambert van der Elst, woonachtig te Delft. Op 29 april 1686 verscheen Jacob Louwen van der Craen voor de schout en schepenen van 's-Gravenzande. Hij verklaarde een schuld van 400 gulden te hebben aan Lambert van der Elst, als gevolg van de overdracht door Joris Jorisz Bieslandt, meester timmerman te 's-Gravenzande, aan Lambert van der Elst. Deze overdracht was gepasseerd op 13 april 1686 voor notaris Jan van Heijningen te Monster.

Van der Craen beloofde jaarlijks 50 gulden af te lossen, de eerste keer op 1 mei 1687. De rente werd vastgesteld op 4%. Helaas overleed Jacob Louwen van der Craen voor de eerste rentebetaling, ergens in het najaar van 1686 of het voorjaar van 1687. Zijn weduwe, Annetje Jans van Stralen, stond voor de zware taak de financiële verplichtingen na te komen. Zij heeft haar best gedaan om de zaken zo goed mogelijk te beheren, ondanks de moeilijkheden die zij ondervond. Op 23 juni 1688 moest Annetje Jans van Stralen een derde hypotheek op haar huis afsluiten. Ze verscheen voor Hendrick van Goch, de schout van 's-Gravenzande, en voor de schepenen Cornelis van der Arent en Wouter Boon. Voor hen erkende Annetje Jans van Stralen "weduwe ende boedelhoudster van zalr. Jacob Louwen van der Craen, herbergierster in de herberge vande Spaensche vloot alhier" 800 gulden schuldig te zijn aan "de heer Anthonie van Loon brouwer woonende binnen de stad Delft" wegens geleverd bier en "geleende ende op intreste gedane penningen". Ze beloofde jaarlijks 100 gulden af te lossen, te beginnen op 1 juli 1689. Annetje Jans kon twee keer 100 gulden van haar schuld afbetalen, waarmee ze haar verplichtingen nakwam.

Toen ze de kans kreeg om het gehele bedrijf met alle bijbehorende eigendommen te verkopen, maakte ze gebruik van deze mogelijkheid. In 1690 werd de herberg tijdens een openbare veiling verkocht.

Aan de gevel van het stadhuis werd bekend gemaakt de "Conditie ende voorwaerden waer naer Anntje Jans van Stralen wede van zalr. Jacob Louwen van der Craen van meijninge is te weijlen ende vercopen hare huijsinge erve oude en nieuw getimmerde stallingen genaemt de herberge van de Spaense Vloot stende ende gelegen binnen der Stede sgavensande". Na afloop van de openbare veiling werd genoteerd: "Volgens Conditien en voorwaerden is Cooper gebleven Jan Jansz. van Foreest wonende op Helvoetsluijs voor de somme van drie duijsent een hondert gul op den sevenden maert 1690".

Op 30 juni 1690 verscheen Annetje Jans voor de schout en schepenen en verklaarde dat zij op 7 maart 1690 "de herberg van de Spaanse vloot" had verkocht aan Jan Jansz. van Foreest. Er werd genoteerd dat de herberg was belast met een eerste hypotheek van 1400 gulden, aangegaan door Jacob Louwen van der Craen in 1671 bij de aankoop van de herberg. Daarnaast was er een tweede hypotheek van 400 gulden voor de bouw van een tweede stalling en een derde hypotheek van 800 gulden door Annetje Jans op haar huis geplaatst, waarvan 200 gulden reeds was afgelost. In totaal was de herberg belast met een schuld van 2400 gulden. Jan Jansz. van Foreest nam deze drie hypotheeken over en betaalde daarnaast 700 gulden contant aan Annetje Jans.

Jan Jansz. van Foreest en Maertje Pieters van der Marel

Jan Jansz van Foreest en zijn echtgenote Maertje Pieters van der Marel waren nog jonge mensen toen zij zich in de Spaanse vloot vestigden; ze waren beiden voor in de dertig. Op 20 juni 1683 traden zij in het huwelijk. Beiden waren bekend met het herbergiersbedrijf.

Maertje Pieters had haar ervaring opgedaan bij Cornelis Hendricksen van der Cooij, herbergier in de "Gouden Leeuw" te Maassluis, waar zij enige tijd voor 8 stuivers per dag had gewerkt.

Met deze achtergrond begonnen zij vol goede moed aan hun onderneming. Helaas kregen zij al vrij snel met zware tegenslagen te maken.

Brand en herbouw

Enkele maanden na de veiling in 1690 brandde de herberg De Spaansche Vloot tot de grond toe af, slechts één stal beleef overeind staan. Tot overmaat van ramp stierf Jan Jansz. van Foreest nog in datzelfde jaar. Of zijn overlijden verband hield met de brand is niet bekend, maar dat lijkt niet onwaarschijnlijk. De achtergebleven weduwe kwam voor een hopeloze taak te staan. Brandverzekeringen bestonden nog niet.

De gevolgen van brand waren niet alleen een drama voor Maertje Pieters. Voor haar schuldeisers was de brand ook een financiële strop. De heren Anthonie van Loon en Christiaen Cruijck, eigenaren van brouwerij De Verkeerde Wereld in Delft, hadden aanzienlijke vorderingen op de weduwe, die opliepen tot 2600 gulden. Ten einde raad gingen ze over tot de verkoop van de afgebrande herberg. Er werden biljetten aangeplakt met daarop vermeld de "Conditien en Voorwaarden waer naer Maertje Pieters van der Marel, wed(uw)e van zalr. Jan Jansz Foreest van meeninge is te vejilen ende

vercopen seeckere hare erve met alle de materialen soo van steen hout ijzerweck als andere die daerop nogh staen en leggende sijn, mitsgaders een nieuw getimmerde stallinge van outs genaemt de herberge van de Spaense Vloot staende ende gelegen binnen der stede sgravensande". Onderaan staat vermeld "geveijld op maandagh 18en december 1690".

Helaas was de veiling geen succes. Niemand toonde interesse in de complexe boedel. Uiteindelijk werd er een overeenkomst gesloten tussen de schuldeisers, Anthonie van Loon en Christiaen Cruijck, en Maertje Pieters, waarbij de weduwe het land, de stalling en de losse materialen zonder verdere voorwaarden aan de schuldeisers overdroeg, terwijl zij op hun beurt hun vorderingen op haar lieten vallen. Binnen een half jaar na hun trouwen was zo onverwacht een einde gekomen aan het geluk Jan Jansz. van Foreest en Maertje Pieters van der Marel.

Anthonie van Loon gaf direct opdracht om het afgebrande pand op degelijke wijze te herbouwen. Hierbij kreeg het (hoge gedeelte) van het gebouw de huidige vorm.

Een nieuwe herbergier en "soopjes" tijdens de kerkdienst

De nieuwe eigenaar verhuurde vervolgens De Spaanse Vloot aan een nieuwe herbergier. De eerste huurder was Lambert Rietvelt, die in 1691 zijn intrek nam in de recentelijk herbouwde herberg. Het fraaie gebouw wist veel bezoekers aan te trekken, waaronder soms ook minder gewenste gasten.

Op zondag 19 september 1698 bezochten Jacob Jansz. Vaerle, bijgenaamd Poeldijk en bekend als een drinkebroer en ruziemaker, en Arij Munnick De Spaanse Vloot om samen "eenige soopjes" (brandewijn met suiker) te drinken. Niet veel verderop in 's-Gravenszande was de kerkdienst aan de gang. Na ze hun drankjes op hadden, gingen ze even verderop op de Achterweg klootschieten waarbij afgesproken werd dat de verliezer zou trakteren. Jacob Jansz. Vaerle won twee vanen bier (ongeveer 8 liter). Vervolgens namen ze de vanen mee naar herberg de Spaansche Vloot "om de voors twee vanen bier te consumeren".

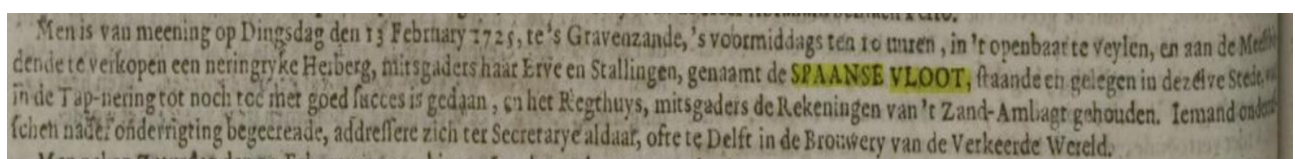
Binnen in de herberg ontstond er tussen de twee mannen een woordenstrijd en "kijvage" omdat Munnick, die verantwoordelijk was voor de betaling, voorstelde om één van bier te betalen voor Jacob Jansz. Het andere van bier wilde hij voor zichzelf houden. Daarbij gaf hij aan zelf niet meer te willen drinken. Jacob werd hierop zo kwaad dat hij Munnick met een bierkan op zijn hoofd sloeg. Toen herbergier Lambert Rietvelt Jacob Vaerle dringend verzocht de herberg te verlaten, ging de laatste Rietvelt te lijf, trok Rietvelts das van zijn hals en scheurde die kapot. Al snel was de schout, Hendrick van Goch, op het rumoer afgekomen en sommeerde de drinkebroer zich te verwijderen. Jacob Jansz. Vaerle weigerde te vertrekken, waarbij hij riep "ik wilder niet uijt, ik wil drincken". Hierop hielp de schout Rietvelt om Jacob Vaerle op straat te zetten. Even verderop aan de Herenweg langs de herberg en in aanwezigheid van veel omstanders, waarschijnlijk was de kerk net uitgegaan, begon de dronkaard de schout uit te schelden. Hij riep: "com vanghtman, waer ben je nu; schelmens en dieven laetje lopen". Hij waagde het verder om de schout in zijn gezicht ("in facie") uit te schelden voor schelm en dief. Deze woorden herhaalde Vaerle een aantal malen, waarop de omstanders tegen Vaerle riepen: "fouij Jacob, siet wat je segt, gaet na huijs". Vaerle werd daarop opgepakt en veilig opgeborgen onder het raadhuis zodat hij daar nuchter kon worden. Hij bleef daar vast zitten tot zijn veroordeling op 13 oktober 1698.

De schout, Hendrick van Goch, eiste dat de gevangene "binnenscaemers strengelijck sal werden gegeesselt, ende voorts uijt sGravensande ende Santambacht ende de verdere heerlijckheden van sijn Majesteijt van Groot Brittagne, alhier in het Westlant sal werden gebannen voor den tijt van 10 jaren sonder inmiddels daer wederom binnen te comen, op pene van swaerder straffe, ende gecondemneert inde costen". Om partijdigheid te voorkomen werd naar de gewoonte van die tijd het advies ingewonnen van twee neutrale Haagse rechtsgeleerden. Hun advies was om Jacob Jansz. Vaerle, alias Poeldijk, te veroordelen tot 14 dagen gevangenschap op water en brood, zonder geseling, hem twee jaar uit 's-Gravensande en Sant Ambacht te verbannen, en hem de kosten van de rechtszaak te laten betalen. Deze Haagse rechtsgeleerden plaatsten bij hun advies de kanttekening er op te letten of dit uitvoerbaar was. De leden van de schepenrechtbank waren uiteindelijk een stuk milder. Het vonnis luidde dat Jacob Jansz. Vaerle voor twee jaar werd verbannen uit 's-Gravensande en Zandambacht. Hij werd dus niet geselsd, hoefde geen honger te lijden en geen boete te betalen.

Tot wanneer Lambert Rietvelt herbergier in de Spaanse vloot gebleven is, is onduidelijk. Waarschijnlijk is hij tot enkele jaren na 1700 herbergier geweest. Omstreeks die tijd kwam Pieter Sprockenburg.

Verkoop

Nadat ze herberg de Spaansche Vloot ruim 35 jaar in eigendom hadden gehad gingen de eigenaren van de herberg in 1725 over tot openbare verkoping. Anthonie van Loon en Christiaan Cruijck waren inmiddels al overleden. Judith Anna Cruijck, weduwe van Anthonie van Loon, was inmiddels behoorlijk op leeftijd, circa 71, en wilde haar bezit zo goed mogelijk nalaten aan haar drie zonen, maar die hadden geen interesse in de herberg¹. De aanplakbiljetten vermelden de „Conditien ende Voorwaerden waer na Juffrouw Judith Cruijck weduwe ende Boedelhoudster van wijlen dheer en Mr Anthonie van Loon van meeninge is ten overstaan van schepenen der stede sgravensande publiq te veijlen ende te verkopen Een hechte Stercke en neringh rijcke huijsinge met sijn Erff en Stalling genaemt de herberg vande Spaanse Vloot staende ende gelegen binnen der voors stede".

Tekst krantenbericht:

Men is van meening op Dinsdag den 13 February 1725, te 's Gravenzande, 's voormiddags ten 10 uren, in 't openbaar te veijlen, en aan de meestbiedende te verkopen een neringryke Herberg, mitsgaders haar Erve en Stallingen, genaamt de SPAANSE VLOOT, staande en gelegen in dezelve Stede voorn. in de Tap-nering tot noch toe met goed succes is gedaan, en het Regthuys, mitsgaders de Rekeningen van 't Zand-Ambagt gehouden. Iemand ondertuschen nadere onderrigting begeereade, addressere zich ter Secretarye aldaar, ofte te Delft in de Brouwery van de Verkeerde Wereld.

Uit: Delpher: Leydse Courant 2 februari 1725.

¹ Zie voor deze mensen o.a. mijn artikelen "Een korte geschiedenis van de familie Cruijck (Kruijk) in Delft in de 17e eeuw" (Genealogica jaargang 36, nr. 2 mei 2020) en "Gerard van Loon" (Genealogica jaargang 37, nr. 1 februari 2021).

Hoe het precies gegaan is bij de veiling is niet bekend, maar blijkbaar was de veiling geen groot succes. In het archief vonden we de vermelding: "Aldus geveijlt en opgehouden op dinsdag den 13en februari 1725". Ten slotte verkochten de eigenaars de herberg aan de huurder, Pieter Sprockenburg.

Op 26e Juni 1726 verschenen voor notaris Jacob van der Werff te Delft, Juffrouw Judith Anna Cruijk weduwe en boedelhoudster van wijlen den Heer Meester Anthonij van Loon, wonende in Delft, en haar zoon Jan van Loon. Dat zij een pittige zakenvrouw was blijkt uit de instructies die zij liet vastleggen voor haar zoon Jan van Loon. Zo verklaarde ze, haar zoon Jan van Loon, brouwer in brouwerij De verkeerde Wereld te machtigen om in haar naam "wettelijk en na coustuijme locaal te cedeeren en op te draagen aan ende ten behoeve van Pieter Sprockelenburgh, woonende te 's Gravesande, een huijs en erve genaamt de Spaanse Vloot, staande en geleege binnen der steede 's Gravesande etc. etc." ".. sijnde het selve aan den voornoemde Pieter Sprockelenburgh vercocht". Verder wordt haar zoon opgedragen om de reeds bedongen "cooppenningen" in ontvangst te nemen en hiervoor een kwitantie te passeren, de koper in het eigendom van zijn gekochte goed te vestigen en haar, verkoopster, te ontvestigen, een belofte van vrijwaring te doen voor alle nagekomen schulden en haar, verkoopster, in persoon en in goederen daarvoor te verbinden. Vervolgens dient Jan van Loon voor de resterende "cooppenningen" een behoorlijke schuldbrief te laten opstellen en passeren en voorts al het overige noodzakelijke te doen, wat zij verkoopster zou doen voor zover het in haar vermogen lag voor een goede afhandeling van de verkoop. Ten slotte verplicht ze haar zoon om van zijn handelingen en de ontvangen cooppenningen behoorlijke verantwoording af te leggen.

Op 3 juli 1726 werd de koop officieel bevestigd toen Jan van Loon voor de schepenen van 's-Gravenzande verscheen "als speciale last en procuratie hebbende van Juffrouw Judith Anna Cruijk weduwe en Boedelhoudster van wijlen den heer Anthonie van Loon zijn heer comparants moeder" en verklaarde de Spaanse vloot verkocht te hebben aan Pieter Sprockenburg, tot dan toe huurder van de herberg. Pieter Sprockenburg betaalde contant een bedrag van 1275 gulden.

Pieter Sprockenburg

Pieter Sprockenburg kwam uit een redelijk vermogende familie die al bijna honderd jaar in 's-Gravenzande was gevestigd. Hierdoor had hij de financiële ruimte om zijn herberg succesvol op te bouwen. Op 30 november 1729 verscheen hij voor de schout en schepenen van 's-Gravenzande en verklaarde dat hij tijdens een openbare veiling op 12 augustus 1728 in de Kloveniersdoelen in Den Haag een stuk grond had gekocht van de erfgenamen van Willem Ouwendijk. Dit betrof een perceel waarop eerder een huis met een tuin had gestaan. Hij betaalde er contant 230 carolus guldens voor. Door de aankoop van het naastgelegen terrein kon hij zijn herberg aantrekkelijker maken voor bezoekers. Hij liet een kolfbaan en een tuin aanleggen. Er waren echter momenten waarop hij niet altijd vreugde beleefde aan zijn bezoekers.

Afbeelding van De Spaansche Vloot in 's-Gravenzande omstreeks 1980. De vorm van het hoge gedeelte komt nog overeen met de herbouw in 1690. In het lage gedeelte was vroeger de kolfbaan ondergebracht. Foto: HAW, beeldbank.

Jacob Jansz. Coenen – een kleine crimineel op vrije voeten

Na een bezoek aan de Maassluise kermis op 5 juli 1733 arriveerden een zekere Jacob Jansz. Coenen, ca. 39 jaar oud, geboren in Geldermalsen maar opgegroeid en wonende in Trigt in het Graafschap Buren, met drie kameraden bij het huis van Pieter Sprockenburg, „exerceerende de Tap Neeringe alhier ter stede”. Jacob Jansz. bracht daar samen met zijn drie kameraden een groot deel van de nacht stevig drinkend door, waardoor hij zwaar beschoonken raakte. Er ontstond een ruzie over het schenken van de wijn over de tafel tussen de aanwezige vrienden, waarbij Jacob Jansz. een slag of klap in zijn gezicht opliep. Dat pikte hij niet. Hij sloeg terug en is “voorts met denselven aen 't plochharen” geraakt.

Adriaen van Ostade (1610-1685), interieur van een herberg met drinkende en ruziemakende boeren, naar tekening van Jan Havicksz. Steen, datering 1620-1685.

Bron: <https://id.rijksmuseum.nl/200143436>

Tot driemaal toe werden de vechtenden van elkaar gescheiden. Vervolgens werd de dronkaard door herbergier Pieter Sprockenburg buiten de deur gezet. Door middel van hard schoppen en draaien aan de klink probeerde Jacob Jansz. weer binnen te komen omdat hij "weder in hujs en bij het geselschap weesen wilde om nogh wat te gaan drinken en te praeten". De waard kwam ten slotte met een "paal uijt de kolfbaan in de handt" naar buiten. Tussen beide mannen ontstond een gevecht, waarbij Jacob Jansz. zijn mes uit zijn zak heeft getrokken en "denselven Sprockenburg met zijn bloot mes heeft gestookt, sodanig dat hij aan hem heeft toegebracht twee steeken die door deselfs camisool zijn doorgestaan". Daarbij lukt het hem ook de paal van de kolfbaan van uit de handen van Pieter Sprocklenburg te nemen. Pieter Sprockenburg wist in de duisternis weg te vluchten, achtervolgd door de moordzuchtige Jacob Jansz., met in zijn rechter hand zijn mes en in zijn linkerhand de paal. Tijdens de achtervolging struikelde Jacob Jansz. over een hoop zand, waardoor de achtervolgde de gelegenheid kreeg zich veilig in zijn huis terug te trekken. Jacob Jansz. werd ten slotte door de mannen van de schout vastgenomen en in de gevangenis onder het raadhuis veilig opgeborgen.

Vier maanden later, op 3 november 1734 legde Jacob Jansz. „buijten pijn en Banden van ijsere" een bezwarende bekentenis af. In de nacht van 8 op 9 november 1734 wist hij echter uit de gevangenis te ontsnappen en een veilig heenkomen te vinden. Bij zijn ontsnapping werd Jacob Jansz. geholpen door zijn neef Willem Louwen van Schoonderwoert, timmermansknecht te Delft, die op de zondagnamiddag voor de ontsnapping aan de gevangene een klein zaagje, een kaars, een tondeldoos, een vuurslag, een zwavelstok en een pijp om te roken door het raam van de gevangenis had overgegeven. Met behulp van het zaagje wist Jacob Jansz. eerst in "'t beschot van 't agterste

gat" en vervolgens in de deur van "t voorste gat" een gat of opening uit te zagen en daardoor uit zijn cel te ontsnappen. Vervolgens klom hij door één van de vensters in de Vierschaar van 't Steedehuijs. Eenmaal buiten gekomen vluchtte hij naar het eiland Rozenburg.

Op 3 december 1734 werd Jacob Jansz. Coenen voor een periode van 25 jaar verbannen uit Holland, Zeeland en Friesland, met de bepaling dat hij gedurende deze tijd niet mocht terugkeren, op straffe van zwaardere sancties. De veroordeelde trok zich echter niet veel van het vonnis aan. Hij bleef tot mei 1735 op het eiland Rozenburg om (naar eigen zeggen) te werken, vertrok vervolgens naar zijn vrouw en kinderen, wonend in 't Zuijdeijnde in Delft om vervolgens wederom naar Rozenburg te gaan. Daar bleef hij tot mei 1736 om weer bij zijn vrouw en kinderen terug te keren. Ondertussen bleef Jacob Jansz. in het Westland rondzwerven om hier en daar wat te werken. Af en toe waagde hij zich ook in 's-Gravenzande. Verder leidde hij een leven dat bestond uit geweldpleging, kleine diefstallen en landloperij. Hij sloiep in hooibergen en in schuren zonder dat de eigenaren daarvan op de hoogte waren. Hij werd al die tijd ongemoeid gelaten, maar na 10 jaar was voor de inwoners van 's-Gravenzande en omgeving de maat vol en werd Jacob Jansz. in 1744 voor de tweede keer door de schout opgepakt.

(wordt vervolgd).

Maurice Kruijk

Bronnen:

- Historisch Archief Westland ("HAW")
- De Westlander, 26 juli 1968.
- De Westlander, 2 augustus 1968.
- <https://www.monumentaalwestland.nl/monumenten/herberg-de-spaansche-vloot/>
- HAW, Regesten van Opdrachten, schuld- en rentebrieven gepasseerd voor schout en schepenen van 's-Gravenzande, 1550 - 1811 uit rechterlijk archief 's-Gravenzande, toegangsnummer 137, inventarisnummer 3.
- HAW, Transcriptie van Criminele rollen van 's-Gravenzande en Zandambacht, 1638-1734 uit rechterlijk archief 's-Gravenzande, toegangsnummer 137, inventarisnummer 056.
- HAW, Transcripties van Criminele proces akten van 's-Gravenzande en Zandambacht 1692 - 1766 uit rechterlijk archief 's-Gravenzande, toegangsnummer 137, inventarisnummer 61.
- HAW, Transcriptie van Procuraties overlegd voor schout en schepenen 1656 – 1754, rechterlijk archief Monster, toegangsnummer 136, inventarisnummer 073.
- Historisch Jaarboek Westland 2022, Jaargang 35 Genootschap Oud-Westland.

Notulen vorige Algemene Leden Vergadering van 25 maart 2025

Opening door de voorzitter.

De voorzitter, Willy van der Most opent de vergadering. Ze heet de aanwezigen van harte welkom op deze Algemene Ledenvergadering 2025. Een speciaal welkom voor dhr. en mevr. Van Eeden.

Vaststellen van de agenda.

De agenda wordt bekeken en goedgekeurd door de vergadering.

Mededelingen en post.

Dhr. v.d. Zwan nodigt iedereen uit voor de genealogische dag in Altenberger op 29 maart as. Alle Duitse genealogische verenigingen zijn daar aanwezig.

Tevens geeft hij aan dat er aanvulling is op het Middeleeuws vlechtwerk (het jaar 1650 en ervoor). Op de AV van 10 mei 2025 wordt het vervolg van het Middeleeuws vlechtwerk gepresenteerd in Bunnik.

De secretaris, Piet Peeters geeft aan dat de NGV in 2026 80 jaar bestaat. In het kader van dit jubileum is er een reis samengesteld naar Salt Lake City in 2026. Verschillende bezoeken naar het centrum van de Mormonen zitten in het programma. Het gehele programma staat in de volgende Genealogica en iedereen is uitgenodigd de reis te bekijken en zich evt. aan te melden.

Vaststellen van de notulen van de vorige vergadering

De notulen van 2024 worden zonder opmerkingen goedgekeurd.

Er wordt wat dieper ingegaan betreffende het ledenaantal van de afdeling. Vorig jaar werd nog aangegeven dat het ledenaantal terugliep. Maar de voorzitter geeft aan dat de vele activiteiten, workshops en de vooroudersprekken hebben geresulteerd in een toename van het aantal leden van de afdeling Flevoland. In 2024 waren er 5 afzeggingen, door verschillende omstandigheden en in totaal 8 nieuwe leden. Dus een positief saldo van +3. In totaal heeft de afdeling 95 leden. In 2025 is al door de cursussen een aanwas van 11 nieuwe leden.

Vaststellen van het financiële verslag.

Vanuit de aanwezigen kwam een vraag betreffende de inkomsten.

De penningmeester, Maurice Kruijk, geeft aan dat de contributies van de leden bij de landelijke NGV terecht komen. De afdelingen maken een begroting van de verwachte uitgaven en deze opzet gaat naar de penningmeester van de landelijke NGV. Na akkoord van de begroting gaat de afdeling aan de slag. Alleen de uitgaven worden genoteerd. De afdelingen hebben ook nog een eigen rekening, de zg. ASD rekening, waarop de inkomsten die zijn gegenereerd door de afdeling zelf, worden genoteerd. En deze kunnen ook worden ingezet door de afdeling zelf. De voorzitter maakt nog de opmerking dat de bestuurskosten nihil zijn, aangezien de bestuursleden bijv. geen km vergoeding krijgen. Daarom is de afdeling Flevoland redelijk goedkoop.

Herbenoemen van Piet Peeters en Adriaan van den Berg als 1-ste en 2-de afgevaardigde naar de AV.

De vergadering gaat akkoord met de herbenoeming van de heren Peeters en van den Berg. De secretaris geeft aan dat in de statuten van de NGV staat dat deze afgevaardigden ieder jaar opnieuw benoemd moeten worden.

Herbenoemen van Adriaan van den Berg als algemeen bestuurslid

Met applaus wordt Adriaan van den Berg herbenoemd als algemeen bestuurslid.

Oproep voor coördinator workshops en cursussen.

De voorzitter doet een ringende oproep voor een twee vacatures. Als eerste zijn we op zoek naar een "coördinator workshops en cursussen". Het HB heeft als speerpunt voor de komende jaren aangemerkt Educatie en Ondersteuning. Dit betekent met behulp van workshops en cursussen nieuwe leden aantrekken en door middel van vooroudersprekken leden ondersteunen.

Ze geeft een korte beschrijving van de werkzaamheden die hierbij horen, o.a.:

- Het regelen van locatie(s) en begeleiden van de cursus.
- Het regelen van docenten (momenteel zijn er een aantal vaste docenten)
- De inschrijving van cursisten
- De financiële afwikkeling van de rekeningen en cursusgelden
- En zeker niet te vergeten, de publicaties via o.a. Facebook, nieuwsbrief en website

Op dit moment wordt er een tweede cursus gegeven in Almere, maar misschien is er op andere plekken daar ook behoefte aan. En daar kunnen ze dus hulp bij gebruiken.

Om de lijnen zo kort mogelijk te houden is het wenselijk dat de coördinator ook lid wordt van het bestuur.

Oproep voor coördinator PR.

Ook doet de voorzitter een oproep voor coördinator PR.

De coördinator is tevens het contactpersoon met de PR van de landelijke NGV.

Ook hier geeft ze een korte beschrijving van de werkzaamheden, o.a.:

- Folders ed up to date houden
- Contact onderhouden met de webmaster
- Facebookpagina onderhouden
- Zeker reclame maken (bv in samenspraak met coördinator cursussen en workshops)

Ook hier evt lid worden van bestuur is een optie.

Rondvraag.

Dhr. F. van der Zwan geeft aan dat hij op 22 maart as een lezing geeft in het Informatie Centrum van de NGV in Bunnik. Het thema is Genealogie en onderzoek in Duitsland.

De secretaris is in de morgen daar aanwezig voor een workshop Ledenadministratie.

Verder zijn er geen vragen vanuit de aanwezigen.

Hierna wordt dhr. Ton van Eeden naar voren geroepen. Hij is sinds 1984 lid van de NGV en bij een 40-jarig lidmaatschap hoort een mooie oorkonde en natuurlijk een mooie bos bloemen voor zijn vrouw en een lekkere fles wijn voor de jubilaris.

Ook Antoinette Timmermans wordt naar voren geroepen. Zij gaat de coördinatie van excursies en lezingen overdragen aan Adriaan van den Berg. Antoinette wordt bedankt voor de vele jaren , die zij

actief is geweest voor de NGV. Ze geeft aan dat ze samen met Adriaan nog op pad is geweest om de komende excursie vorm te geven. Ook zij krijgt uit handen van de voorzitter bloemen en een attentie van de afdeling Flevoland. Na het maken van de foto's wordt de Algemene Ledenvergadering van 2025 van de afdeling Flevoland afgesloten.

Piet Peeters, secretaris

Jaarverslag 2025

Het was een druk en succesvol jaar. We hebben in januari, maart en oktober een cursus Stamboomonderzoek voor beginners georganiseerd. Dat heeft veel nieuwe leden opgeleverd. Er is hard gewerkt door Henk van Luttervelt en Reiner Swaen om een nieuwe workshop "GensDataPro" te ontwikkelen. Deze workshop zal in 2026 gegeven worden op diverse tijdstippen op het Nieuwe Leerplein in de Nieuwe Bibliotheek in Almere. Ook de workshop "Werken met Aldfaer" zal in 2026 weer een aantal keer op dezelfde locatie worden georganiseerd. Zoals gebruikelijk hebben we 6 keer een vergadering van het afdelingsbestuur gehad, 2 keer een Algemene Vergadering van het Hoofdbestuur en 2 keer een Voorzittersoverleg. Op 10 maart 2025 hebben we in Lelystad de Algemene Leden Vergadering gehouden. We hebben in 2025 2 excursies en 5 lezingen georganiseerd en we waren op 4 oktober aanwezig op de Almere Plus Beurs in het stadhuis van Almere. Arjan Meijer heeft zich aangemeld als bestuurslid na de oproep op de ALV en is in het bestuur gekomen als coördinator Cursussen en Workshops.

Ontwikkeling ledenaantallen.

We zijn het jaar begonnen met 95 leden. We hebben in 2025 22 nieuwe leden mogen verwelkomen, waarvan 20 als gevolg van de cursus Stamboomonderzoek voor beginners. De eerste cursus in januari had al in 2024 voor 8 nieuwe leden gezorgd. Helaas hebben we in 2025 afscheid moeten nemen van 9 leden. Wegens overlijden 2 leden en 1 lid wegens gezondheidsklachten die het te moeilijk maakten om met deze hobby verder te gaan. Ook zijn 2 leden gestopt omdat ze geen vorderingen meer maakten met hun onderzoek. 1 lid heeft de bijkomende afdeling laten vervallen en 3 leden hebben geen reden kenbaar gemaakt. Het aantal leden komt per 31 december uit op 107 leden.

Vooroudersprekuren.

Het vooroudersprekuren in De Nieuwe Bibliotheek in Almere Centrum is in 2025 aanzienlijk drukker geworden. We mogen elke maand een aantal mensen van de cursussen verwelkomen die nog graag wat vragen willen stellen. Henk van Luttervelt hebben we mogen toevoegen aan de vrijwilligers die elke maand paraat staan om de leden en andere geïnteresseerden van dienst te zijn. Het

voorouderspreekuur in Zeewolde laat een stijgende lijn zien wat betreft de bezoekersaantallen. Ook Dronten/Swifterbant kan nog steeds rekenen op een ruime aanloop elke maand. In Emmeloord blijft het team van Willem Braam zich elke maand inzetten om iedere bezoeker op een goede manier te helpen. In Lelystad is nog geen goede locatie gevonden voor het voorouderspreekuur. Het afdelingsbestuur heeft zich uitgesproken om op korte termijn hiervoor een oplossing te zoeken.

Lezingen en excursies.

Tijdens de Nieuwjaarsbijeenkomst op 18 januari kwam Arjan Meijer met een boeiende presentatie over zijn familieonderzoek naar de familie Turfkruijer. Het verhaal van Jacqueline Turfkruijer is, op verzoek van Nationaal Comité 4 en 5 mei, op de bevrijdingsfestivals in 2017 verteld door haar kleinzoon, 3FM dj Frank van der Lende. Via vele omzwervingen van de familie van Willemsoord naar Antwerpen, naar Amsterdam, via Westerbork naar Theresienstadt en dan uiteindelijk weer terug naar Amsterdam. Daarna was de beurt aan Fred van der Zwan, die een uitgebreide opsomming heeft gegeven van de ridderorden en medailles, die in Nederland worden uitgereikt aan personen die zich zeer verdienstelijk hebben gemaakt in de samenleving. Voor militairen is dit de Militaire Willemsorde en die wordt uitgereikt aan militairen die bij uitzending naar buitenlandse conflictgebieden uitzonderlijke moed en inzet hebben betoond.

Op 22 februari kwam Cor de Graaf vertellen over zijn passie, nl zijn muntenverzameling van vervalste munten. In de periode van de Republiek van de Zeven Verenigde Nederlanden, een samenwerkingsverband van gewesten, waren er vele graafschappen, hertogdommen en landgoederen die het recht hadden om een eigen munt te slaan. En zoals vandaag de dag ook gebeurt, zijn er altijd lieden die op illegale wijze geld willen verdienen door valse munten te slaan en te verkopen. Er waren in de 14e tot de 17e eeuw een groot aantal valsemuntersbendes actief. Een daarvan is door Cor de Graaf belicht in zijn lezing, de bende van Anthonis van Eembrugge. Cor de Graaf is gemeentearchivaris van de gemeente Leiden en is daarmee ook verantwoordelijk voor het archiefbeheer van alle gemeenten waarvoor Erfgoed Leiden het archiefbeheer en het toezicht hierop uitvoert. Op jonge leeftijd raakte hij in de ban van munten en besloot hiervan zijn werk te maken. Na zijn studie Numismatiek heeft hij ook een opleiding voor archivaris gevolgd omdat hij merkte dat die ene opleiding hem geen baanzekerheid kon verschaffen.

Op 18 mei zijn we op bezoek gegaan bij het Universiteitsmuseum in Utrecht. We begonnen met een kopje koffie, waarna de rondleiding volgde. Allereerst werd stilgestaan bij het ontstaan van de Hortus. Deze unieke oude tuin is verdeeld in een "cottage" tuin en de medicinale tuin Regius met verschillende vakken geneeskrachtige kruiden. In de cottage tuin vind je een grote variatie aan bijzondere planten en bomen. Een van de bijzondere planten is de "Victoria Amazonica", een reuzenwaterlelieplant met bladeren die wel een doorsnee van 1,5 meter halen en een knop die nog in bloei stond. Dat was heel apart want 's-nachts gaat die knop dicht en de volgende dag gaat hij weer open en is de kleur roze. Daarna is hij uitgebloeid. Een heel interessant excursie waar de deelnemers met plezier op terugkijken.

Op 18 september hadden wij een excursie georganiseerd naar het NGV Informatiecentrum in Bunnik. We werden ontvangen om 10.30 uur en begonnen met een kopje koffie/thee. Jos Kaldenbach begon de rondleiding bij de afdeling waar alle Duitse boeken en tijdschriften staan. Ook beheert de NGV meer dan 200 particuliere collecties, waaronder originele foto's en andere archiefstukken, die aan de NGV zijn overgedragen. Marianne Krap gaf ons inzicht in de grote hoeveelheid tijdschriften, niet alleen Nederlandse, maar ook Belgische, Duitstalige en Engelstalige tijdschriften. Zelfs tijdschriften uit Italië, Zwitserland en ook nog een paar Zuid-Afrikaanse tijdschriften zijn er te vinden. Na een goed verzorgde lunch liet Maja Westhoff zien hoe de website van de NGV Collecties is opgebouwd en konden we zelf aan de slag om te kijken of er iets van onze eigen stamboom te vinden was. Het was een interessante dag. De verbazing bij alle deelnemers was groot en men had niet verwacht dat er zo veel boeken en tijdschriften zijn opgeslagen.

Op 18 oktober hadden wij een lezing in Lelystad van Nicoline van der Sijs over "De gekaapte brieven". In de 17e en 18e eeuw zijn duizenden brieven en andere documenten op Nederlandse schepen door de Engelsen gekaapt. Deze brieven zijn aanvankelijk opgeslagen in Engelse archieven. De collectie bevat zakelijke post en persoonlijke correspondentie tussen familieleden en opvarenden die in de 17e en 18e eeuw op schepen werd vervoerd. Onlangs is een groot deel van die brieven gescand. Met behulp van AI zijn vele documenten getranscribeerd en door vrijwilligers zijn de moeilijk leesbare handgeschreven originelen gecorrigeerd. Nicoline van der Sijs wist op boeiende wijze te vertellen over de totstandkoming van het project en laten zien wat voor soort informatie de gekaapte brieven kunnen bieden aan historici, taalkundigen en (amateur-)genealogen.

Op 15 november hadden we Harmen Snel voor een lezing uitgenodigd. Harmen Snel is bekend door het programma "Verborgene Verleden", waarin hij als archivaris van het Stadsarchief Amsterdam jarenlang vele spraakmakende documenten presenteerde. Harmen Snel kwam met ons praten over "Vastlopers en droogkokers", uitzichtloze genealogische herkomstproblemen. De aanwezigen kregen de gelegenheid om hem dat ene nooit opgeloste probleem voor te leggen, om op die manier wellicht samen tot vervolgmogelijkheden voor onderzoek te komen. Je eigen inbreng was dit keer dus erg belangrijk. Een uitermate interessante lezing waar de aanwezigen veel van hebben opgestoken.

Cursussen.

We hebben in 2025 drie cursussen "Stamboomonderzoek voor beginners" georganiseerd in januari, maart en oktober. We hadden met De Nieuwe Bibliotheek in het centrum van Almere goede afspraken kunnen maken over een geschikte ruimte met alle faciliteiten die nodig zijn voor een cursus. Op dinsdagavond van 19.30 tot 21.30 uur. In totaal hebben we voor deze drie cursussen 40 cursisten mogen verwelkomen waarvan er 28 ook direct lid zijn geworden van de NGV. Het was voor de organisatoren een drukke periode, maar het waren drie leuke groepen met super enthousiaste mensen, waarvan we een groot gedeelte terugzien op onze vooroudersprekken. Onze coördinator Cursussen en Workshops is ook zeer betrokken bij de NGV Academie om mee te helpen een goed educatieplan in elkaar te zetten. Daar hebben de afdelingen ook veel baat bij.

Genealogica.

We hebben in 2025 weer 3 mooie versies van de Genealogica uitgebracht. Al kunnen we altijd meer kopij van de leden gebruiken om het blad nog aantrekkelijker te maken. Ook waren 2 edities een paar weken later verstuurd dan gewoonlijk. We hopen in 2026 weer in staat te zijn om februari, mei en september een mooie editie uit te brengen.

Algemene Leden Vergadering

Op 15 maart is de Algemene Leden Vergadering gehouden. Willy van der Most opende de vergadering en heette allen welkom. Een speciaal welkom was er voor Ton van Eeden en zijn echtgenote. Ton ontving een oorkonde van de NGV voor zijn 40-jarig lidmaatschap. Alle stukken m.b.t. deze vergadering waren al op voorhand naar de leden verstuurd. De agenda werd goedgekeurd. Ook het financiële verslag werd na uitleg van onze penningmeester, Maurice Kruijk goedgekeurd. Volgens de statuten moeten de afgevaardigden voor de Algemene Vergadering van het Hoofdbestuur elk jaar opnieuw benoemd worden en dus werden Piet Peeters als 1-ste afgevaardigde en Adriaan van den Berg als 2-de afgevaardigde benoemd voor de AV 's van 2025. Aan de beurt van aftreden was Adriaan van den Berg en hij werd met algemene stemmen benoemd voor nog een termijn van 3 jaar als coördinator Lezingen en Excursies. Ook werd een beroep gedaan op de leden om zich beschikbaar te stellen voor een bestuursfunctie. Er waren 2 vacatures, t.w. een coördinator Cursussen en Workshops en een coördinator PR/Communicatie. In de rondvraag werd nog medegedeeld dat de NGV in 2026 80 jaar bestaat. Dit zal met een extra evenement gevierd worden, omdat de viering van het 75-jarig bestaan door corona niet mogelijk was.

Piet Peeters, secretaris.

Financieel verslag 2025

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING

Ingeschreven in het register van de K.V.K. te

Amsterdam no. 40531257

Afdeling Flevoland

Financieel jaarverslag 2025

Uitgaven		2025	2025	2025	2024	2025
		Begroting	Werkelijk	Verschil	Werkelijk	Begroting
1	Zaalhuur	€ 202,00	€ 216,25	€ 14,25	€ 176,05	€ 202,00
2	Sprekers	€ 700,00	€ 382,90	€ -317,10	€ 650,44	€ 700,00
3	Afdelingsblad	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4	Bestuurskosten	€ 250,00	€ -	€ -250,00	€ -	€ 250,00
5	Promotie	€ 350,00	€ 118,14	€ -231,86	€ 165,44	€ 350,00
6	Bibliotheek	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7	Diversen					
	a) afdelingskosten	€ 773,00	€ 325,02	€ -447,98	€ 414,65	€ 773,00
	Subtotaal - (excl. ASD rekening)	€ 2.275,00	€ 1.042,31	€ -1.232,69	€ 1.406,58	€ 2.275,00
7	b) kosten cursussen - ASD rek.	€ -	€ 620,21	€ 620,21	€ -	€ -
7	c) bijdragen deelnemers - ASD rek	€ -	€ -1.765,00	€ -1.765,00	€ -	€ -
		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	Totalen (incl. ASD rekening)	€ 2.275,00	€ -102,48	€ -2.377,48	€ 1.406,58	€ 2.275,00

Het bestuur van de NGV afd. Flevoland

W. van der Most

P. Peeters

M.A.P.W. Kruijk

Voorzitter

Secretaris

Penningmeester

Maurice Kruijk, penningmeester.

Verslag van de lezing van 21 maart 2026 door Regina Philip.

Presentatie over onderzoek naar Joodse voorouders

Regina Philip heeft uitgebreid verteld over haar onderzoek naar Joodse voorouders en de problemen die je daarbij tegen het lijf loopt. Genealogisch onderzoek naar Joodse voorouders is heel verschillend met onderzoek naar niet-Joodse families. Zij heeft inzicht gegeven in de problemen die je tegenkomt in de historische context als ook in de manier waarop aktes zijn opgesteld en waarop namen zijn vastgelegd.

Toen onder het bewind van Napoleon in 1811 het gebruik van achternamen werd gewijzigd en iedereen verplicht was een vaste achternaam te kiezen ontstonden voor de Joodse families grote problemen. Binnen de Joodse families was het veel voorkomend dat binnen één gezin verschillende achternamen werden gebruikt. In één geval dat zij onderzocht heeft kwamen voor de 5 kinderen ook 5 verschillende achternamen voor. Dat maakt het lastig om familieverbanden te herkennen. Je kunt niet meer uitgaan van een gedeelde naam als teken van verwantschap. Alleen door geboortedata, ondertrouwakten of adresgegevens naast elkaar te leggen, kun je soms vaststellen dat het om leden van één gezin gaat.

Bij onderzoek naar Joodse voorouders moet je rekening houden met 2 verschillende groepen Joden, t.w. Sefardische Joden en de Asjkenazische Joden. De Sefardische joden komen veelal uit Noord-Afrika, Zuid-Europa, Azië en Turkije. De Asjkenazische joden vind je meestal in Noord-, Oost- en West-Europa.

Bij Joods genealogisch onderzoek kom je in aanraking met andere bronnen die je niet tegenkomt in een familieonderzoek van niet-joodse voorouders:

- Ketoebot (Joodse huwelijkscontracten) bevatten waardevolle genealogische informatie, maar ze zijn vaak handgeschreven in het Hebreeuws of Aramees. Ze zijn ook niet altijd bewaard gebleven.
- Kaarten van de Joodse Raad. Deze zijn vaak te vinden bij de Arolson Archives.
- JOKOS-dossiers. Opgebouwd uit claims die na de oorlog zijn ingediend voor tijdens de oorlog geroofde eigendommen van Joden. Ze bieden veel genealogische gegevens, maar de toegang is beperkt. Veelal zijn de inboedelkaarten online te vinden. (zie Einsatzstab Reichsleiter Rosenberg).

Een ander probleem is dat veel archieven tijdens de oorlog zijn vernietigd. Hierdoor ontbreken registers of zijn families alleen indirect te traceren via notariële akten, onderduikadministraties of herdenkingsregisters zoals Yad Vashem en het Digitaal Joods Monument.

Naast praktische moeilijkheden is bij het zoeken naar Joodse voorouders ook een emotionele laag. Heel vaak stuit men op verhalen van de verschrikkingen die vele joden hebben meegemaakt in de

kampen. Onderzoek kan daardoor zwaar of beladen aanvoelen, maar het versterkt ook de motivatie om de namen en levens van deze mensen te bewaren. Ze zijn het waard om herinnerd te worden.

Onderzoek naar Joodse voorouders, zo betoogt Regina Philip, vraagt om andere methoden, veel geduld en creatief speurwerk. De combinatie van gefragmenteerde bronnen, verschillende achternamen in een gezin en de historische context maakt het ingewikkeld, maar juist daardoor ook de moeite waard om er goed voor te gaan zitten.

Regina Philip heeft zelf een website opgebouwd met ruim 3.000 links naar genealogische en historische bronnen om andere onderzoekers te ondersteunen. Eén van de pagina's is speciaal gewijd aan Joodse bronnen, waar bezoekers direct toegang vinden tot relevante archieven, databases en documentatie. U kunt deze website vinden op <https://voorouders.eu/bronnen/>.

Algemene Genealogische Bronnen

HOME STAMBOMEN BRONNEN JOODS GRONINGEN

Pagina's van voorouders.eu

- Algemene Informatiebronnen
- Archieven & Databanken NL
- Beeldbanken
- Bidprentjes, Fam.berichten en...
- Blogs & Homepages
- Historisch Nederland
- Joods Erfgoed & Genealogie
- Nederland Overzee
- Social Media en Genealogie

Algemene Informatie

- 7 Pijlers van de genealogie
- 117 Vragen voor familie
- Allemaal op papier
- Begrippenlijst
- Benaming voorouders
- Beroepen van toen
- Biografische gegevens
- Digitale Stamboom maken
- FAQ Gen. Benelux
- Gemeentegeschiedenis
- Genealogisch Woordenboek
- Genealogische Encyclopedie
- Genealogisch Vademecum
- Herkomstonderzoek PDF
- Latijnse termen verklaard

Heraldiek

- De Rode Leeuw
- Familiewapens Gelders Arch.
- Heraldiek (gratis ebook)
- Heraldiek by Dr. A.C. Zeven
- Heraldiek vd Wereld
- Heraldisch Bur. Nagtegaal
- Heraldische Databank CBG
- Heraldische Vertaalhulp
- Heraldische Wapens Ned.
- Hist. Geslachtswapens
- KNGGW
- Maak je eigen familiewapen
- Ned. Indische Gem.wapens PDF
- Op Rouwborden/Grafstenen
- Wapenb. I.L.V.Broederschap

Historische Weerdata

- Het weer op jouw geboortedag
- Weerhistorie
- Weerverleden

Hulpmiddelen

- AIGEN Geneal. AI-tool PDF
- Heraldische Vertaalhulp
- Waarde gulden toen > euro

Stamboom Hosts

- Ancestry
- FamilySearch
- Find My Past
- Genealogie Online
- GeneaNet
- Geni
- HCC Geneal. - Stamboom.nl
- MyHeritage
- Stamboomonderzoek
- Twile
- Uw Stamboom Online
- Voorouders.net

Tijdschriften

- 1340
- Afd.blad NGV Delfland
- Bevolking gem. Nederland
- De Navorscher (1851-1980)
- De Nederlandsche Leeuw
- De Waterschans
- Digitaal Tijdschr. Dordrecht
- Dordts Geboren
- Familie in Beeld Online
- GEM Magazine
- Genealogie CBG
- Genealogie Gazet
- Gens Nostra
- Genealogie

Zoeken in Nederland

- Achternamen in Nederland
- Brabantse Genealogie
- Centr. Bur. vd Genealogie
- Delpher
- FamilySearch Ned. Akten
- Genealogie Oost-Ned.
- Genealogie i.d. Achterhoek
- Geneanet
- Geneastar
- Genlink
- Genwiki Nederland
- HoGenDa
- Ned. FamilienamenBank
- Open Archieven
- Stambomen.net
- Stamboomfamilie
- Stamboomgids
- Stamboomonderzoek
- Stamboomzoeker
- Uw Stamboom Online
- Voorouder.nl - Zuid-Holland
- WieWasWie

Zoeken België

- Archiefbank Brugge
- Archiefbank Vlaanderen
- Ariadne
- Daphnis

Een indrukwekkende lezing van een bevlogen genealoog met heel veel kennis van zaken over dit specifieke onderwerp.

Piet Peeters, secretaris

Uitgestelde Nieuwjaarsbijeenkomst 28-02-2026

Op 28 februari 2026 hebben we de nieuwjaarsbijeenkomst gehouden in restaurant De Taveerne, bij de Bataviawerf in Lelystad. Deze bijeenkomst stond aanvankelijk gepland op 10 januari, maar vanwege de barre weersomstandigheden op die dag had het bestuur besloten de bijeenkomst niet te laten doorgaan. Maar van uitstel kwam geen afstel. Het bestuur had gekozen voor een nieuwe opzet. Geen lezing, maar volop gelegenheid voor de aanwezigen om met elkaar te praten over hun gezamenlijke hobby onder het genot van een hapje en een drankje. Ook hadden enkele bestuursleden een "Pubquiz" in elkaar gezet met natuurlijk als thema NGV en stamboomonderzoek. Met als quizmaster Arjan Meijer, viel dit bij de aanwezigen heel goed in de smaak. Uiteindelijk kwam Willy Knoop uit Dronten als winnaar uit de bus. Met een certificaat van bekwaamheid en eeuwige roem werd zij beloond voor haar inzet bij de quiz.

Deze nieuwe opzet is uitermate goed geslaagd. Er waren 30 personen aanwezig en iedereen was enthousiast over de nieuwe aanpak. Voor het bestuur een mooie opsteker om dit volgend jaar weer zo te doen. Veel van onze nieuwe leden waren aanwezig en zij hebben ervaren dat de NGV naast kennis van genealogie en stamboomonderzoek ook staat voor een club waar ruimte is voor gezelligheid en persoonlijk contact.

Volgend jaar hopen we dat de weergoden ons goed gezind zijn en dan zien we elkaar weer begin januari 2027.

Piet Peeters, secretaris.

Nieuw gemeentewapen voor de gemeente Urk

De gemeente Urk was de enige van de zes gemeenten in de provincie Flevoland die geen kroon boven het gemeentewapen had. Op 15 april 2026 is daar verandering in gekomen, tegelijk werd de onduidelijke "foute" afbeelding van de schelvis verbeterd.

In 1819 werd aan de Hoge Raad van Adel, het rijksinstituut dat namens de koning de gemeentewapens verleend, aan de gemeente Urk een wapen toegekend. De procedure tot het verlenen van gemeentewapens geschiedde niet altijd correct en daardoor werd ook het gemeentewapen niet correct vastgesteld. In het boek BEKROONDE GESCHIEDENIS wordt de gehele procedure tot het verlenen van het gemeentewapen nauwkeurig verteld en uitgelegd.

De rede dat in het gemeentewapen van Urk een schelvis is opgenomen wordt als volgt verwoord:
"... omdat wij op een visscherseiland zijn, en onze inwoners alle van het visschen moeten leven, en daar de meeste visch die zij vangen schelvisch is".

Begin 2026 werd in het provinciehuis van Flevoland (te Lelystad) het 40-jarig bestaan van de provincie Flevoland gevierd. Op die bijeenkomst ontmoette ik een heer die op het revers van zijn colbert het gemeentewapen van Urk droeg. Ik sprak de heer aan en vertelde dat zijn reversinsigne aangaf dat Urk de enige gemeente in Flevoland is die geen gemeentekroon boven het wapen voert. De heer, het was de mij toen nog onbekende burgemeester van Urk, de heer Bart Jaspers Faijer,

deelde mij direct mee dat daar binnenkort verandering in komt. Als gevolg van dit gesprek werd ik uitgenodigd aanwezig te zijn bij / tijdens de uitreiking van het nieuwe gemeentewapen.

De voorzitter van de Hoge Raad van Adel, jonkheer mr. J.P. de Savornin Lohman, hield een voordracht over en waarom het gemeentewapen kon en moest worden gecorrigeerd, daarna reikte hij het diploma uit.

Als bijzonderheid werd op deze bijeenkomst ook vermeld dat het waterschap Flevoland ook een nieuw (verbeterd) wapen krijgt. De datum van die uitreiking is nog onbekend.

Wapen 1819 – 2026
(vis in natuurlijke kleur)

Wapen 2026
(Schelvis in zilver) (metaal op kleur)

Nieuwe ambtsketen
gemeente Urk

Fred van der Zwan

(NB: Het boek "Bekroonde geschiedenis" - de geschiedenis van het wapen en de vlag van de gemeente Urk wordt overhandigd aan de afdeling Flevoland van de NGV.)

Bestuur

Willy van der Most	voorzitter
Piet Peeters	secretaris en 1-ste afgevaardigde
Maurice Kruijk	penningmeester
Adriaan van den Berg	coördinator lezingen en excursies en 2-de afgevaardigde
Arjan Meijer	coördinator cursussen en workshops
Lidy Kutschruiter	lid en notulist

Coördinatoren:

Peter Bedeker	Coördinatie en organisatie Voorouderspreekuren.
Nico van der Zwet	Webmaster

Redactie

Maurice Kruijk
Piet Peeters

Vrijwilligers t.b.v. voorouderspreekuren

Almere

Peter Bedeker
Antoinette Timmermans
Piet Peeters
Arjan Meijer
Geert Baas
Truus Peeters
Reiner Swaen (reserve)
Henk van Luttervelt

Emmeloord

Willem Braam
Jaap van Woudenberg
Harry Kramer
Frank Hop

Kampen

Neel Wijshake

Lelystad

Jonny Serno
Maurice Kruijk

Swifterbant en Dronten

Fred van der Zwan
Adriaan van den Berg

Zeewolde

Nico van der Zwet
Truus Visser
Antoinette Timmermans